

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตำบลคึกกิ้ง

อำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนายั่งยืนโดยแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคมการสร้าง ความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 ร่วมกับกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้าน กายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของ เกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่าง ถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-3
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน	2-6
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-11
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-6

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1
คณะผู้จัดทำ	9-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจวัดอากาศจังหวัดศรีสะเกษ	2-5
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ	2-8
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนเกษตรกรรม ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2566	2-11
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรรม ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2566	2-12
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565	2-13
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ	6-5
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-5
7-2	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-7
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (2568-2572)	7-8

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	2-2
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดศรีสะเกษ	2-6
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	2-10
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	3-3
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	4-5
4-2	ระบบการปลูกพืชใน ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	4-7
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	6-6
7-1	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการประเมินในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดิน ด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของ กลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลลี้กิ่ง อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและหัตถภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

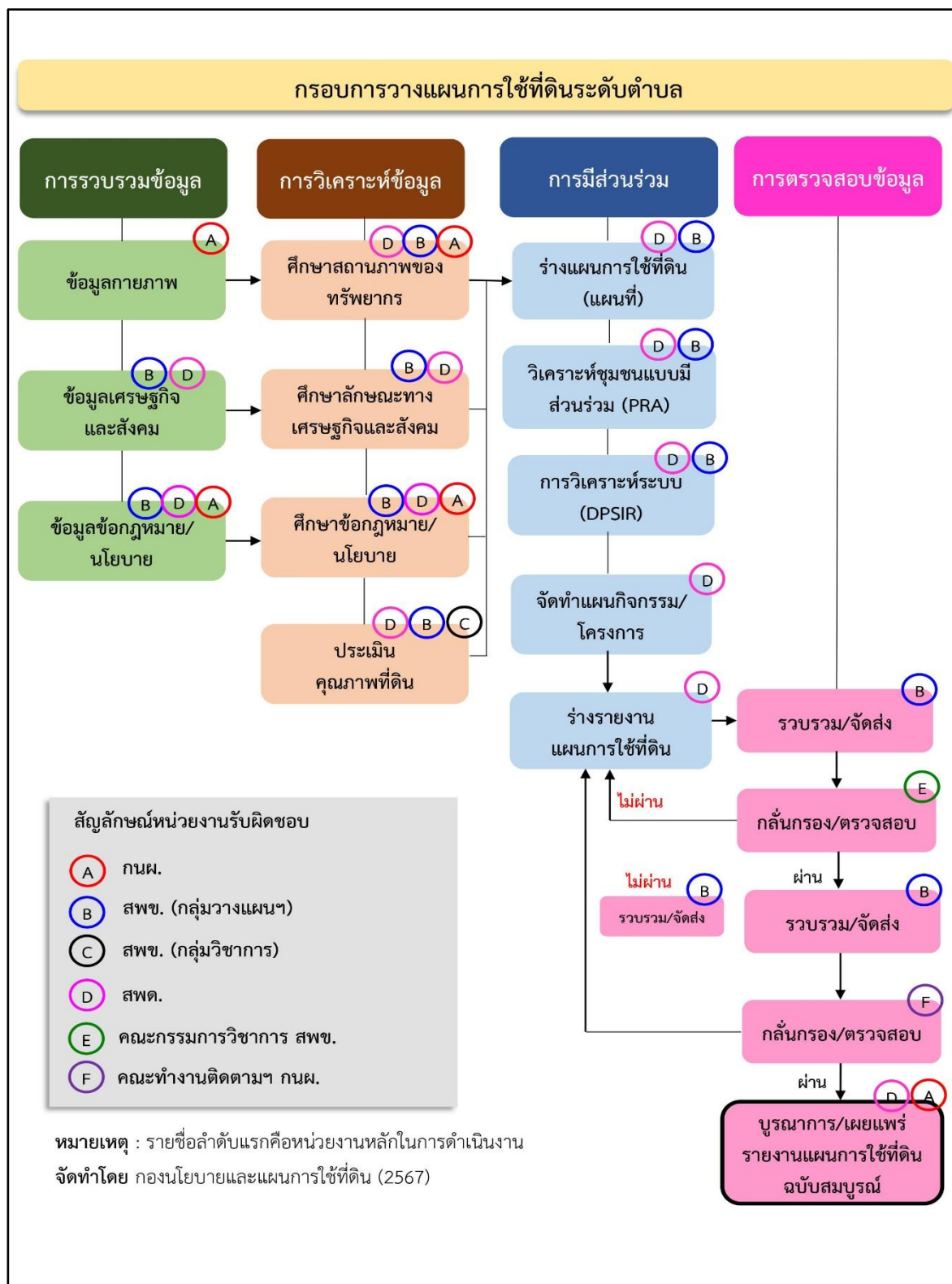
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“ชุมชนน่าอยู่ คุณธรรม นำการศึกษา พัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานบริการ อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีล้ำค่า พัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง” (องค์การบริหารส่วนตำบลลี้, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

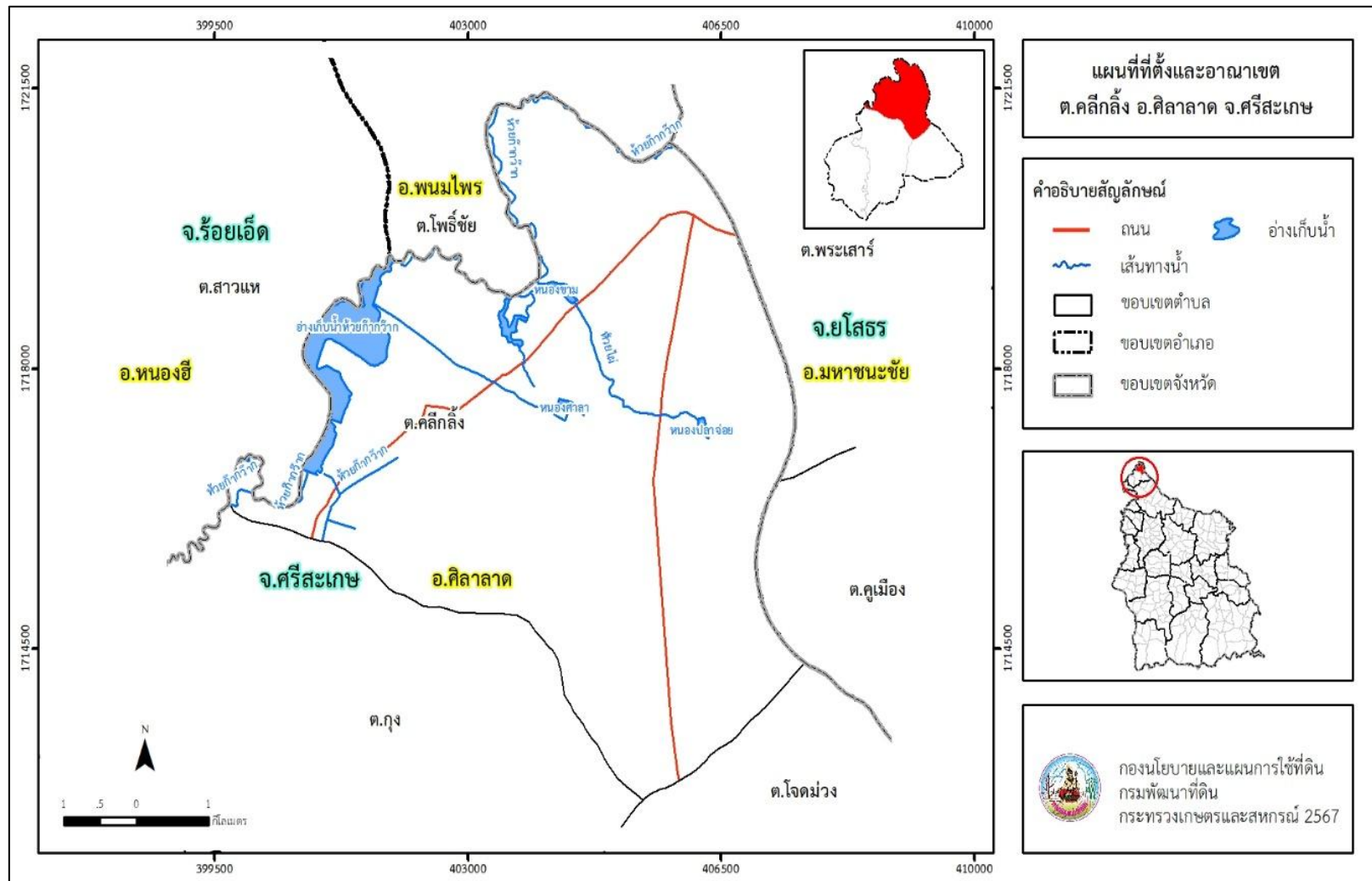
บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลลี้ อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอสีลาลาด มีพื้นที่ประมาณ 37.48 ตารางกิโลเมตร หรือ 23,423 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลโพธิ์ชัย อำเภพนมไพร จังหวัดศรีสะเกษ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลลุง ตำบลจอม่วง อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลพระเสาร์ ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลสาวแห อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ตำบลลุง อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลลี้ลิ่ง อำเภอลี้ลิ่ง จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านลี้

หมู่ที่ 7 บ้านลี้

หมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์

หมู่ที่ 8 บ้านโพธิ์น้อย

หมู่ที่ 3 บ้านโจดนาหม่อม

หมู่ที่ 9 บ้านโจดนาหม่อม

หมู่ที่ 4 บ้านเตี๋ย

หมู่ที่ 10 บ้านหนองศาลา

หมู่ที่ 5 บ้านแคน

หมู่ที่ 11 บ้านดอนอามัย

หมู่ที่ 6 บ้านดอนหม้อดแอ

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ และลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีลำน้ำ ลำห้วยไหลผ่านที่สำคัญ เช่น ห้วยก้าวกวัก ห้วยไผ่ ห้วยหลง

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) พบว่า ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.2 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 18.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,325.1 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 107 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 260.0 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 17 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอลี้ จังหวัดสุรินทร์ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

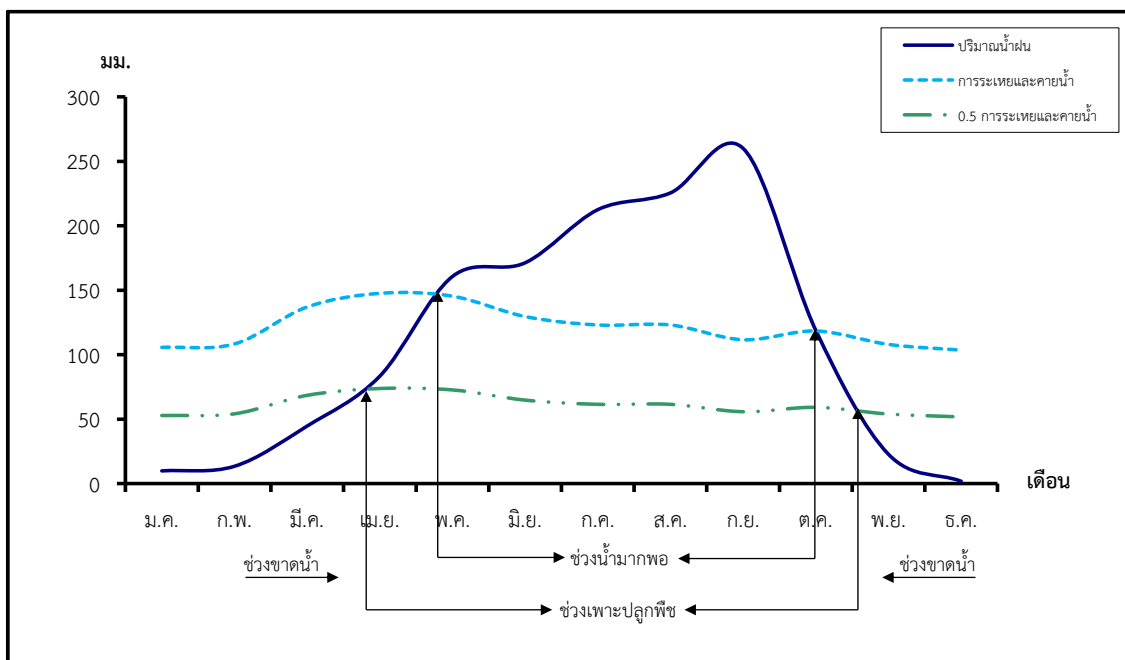
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	18.0	31.1	24.1	70.0	9.9	1.3	105.7	9.7
ก.พ.	20.2	33.2	26.3	67.0	13.5	2.1	108.4	13.2
มี.ค.	23.2	35.4	28.8	65.0	44.7	4.7	137.0	41.5
เม.ย.	25.1	36.2	30.1	67.0	83.4	7.2	147.6	72.3
พ.ค.	25.3	34.9	29.6	74.0	160.7	13.7	145.4	119.4
มิ.ย.	25.3	34.1	29.2	76.0	171.3	14.3	129.6	124.4
ก.ค.	24.9	33.1	28.6	79.0	212.5	16.7	123.1	140.3
ส.ค.	24.7	32.6	28.4	80.0	225.5	16.5	123.1	144.1
ก.ย.	24.4	31.9	27.8	83.0	260.0	17.6	111.6	151.0
ต.ค.	23.5	31.6	27.3	79.0	118.9	9.7	118.4	96.3
พ.ย.	21.3	31.4	26.2	74.0	22.8	3.1	108.0	22.0
ธ.ค.	18.7	30.3	24.1	71.0	1.9	0.4	103.5	1.9
เฉลี่ย	22.9	33.0	27.5	73.8	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,325.1	107.3	1,461.4	936.1

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ต่ำลุ่มมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุรินทร์

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลี้กั้ง อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,366 ไร่ หรือร้อยละ 5.83 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้าน บนพื้นราบ และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ

2.5.2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 19,679 ไร่ หรือร้อยละ 84.01 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่เกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม
- 2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 19,502 ไร่ หรือร้อยละ 83.26 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาไร่
- 3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 125 ไร่ หรือร้อยละ 0.53 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม ยูคาลิปตัส และยางพารา เป็นต้น
- 4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1 ไร่ ได้แก่ ไม้ผลผสม

5) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 44 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนร้าง และโรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า

6) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 ไร่ ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 1,054 ไร่ หรือร้อยละ 4.50 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่

2.5.4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,089 ไร่ หรือร้อยละ 4.66 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และแม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง เป็นต้น

2.5.5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 235 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และทุ่งหญ้าธรรมชาติ เป็นต้น

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

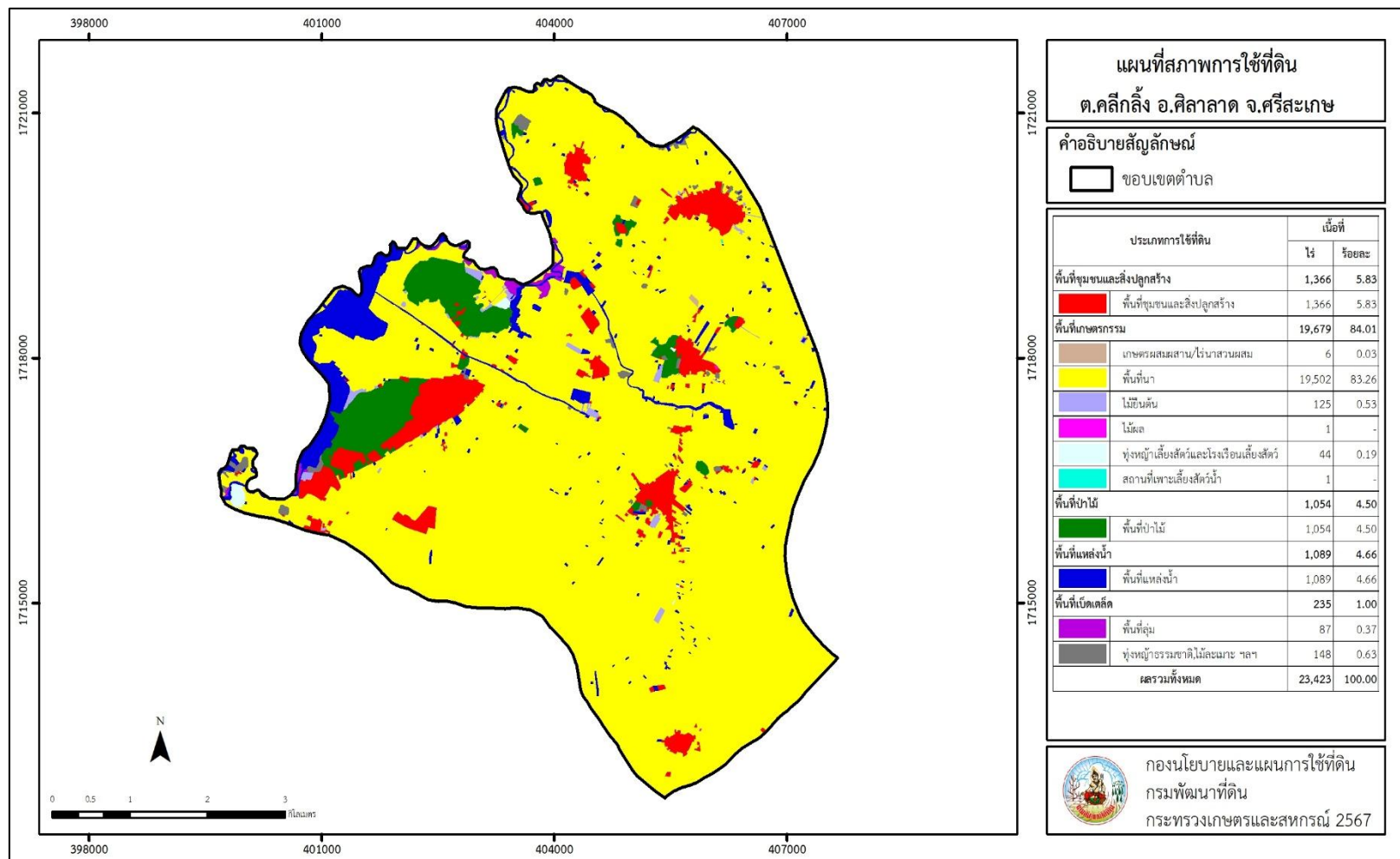
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,366	5.83
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,110	4.74
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	256	1.09
A	พื้นที่เกษตรกรรม	19,679	84.01
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	6	0.03
A100	นาไร่	10	0.04
A101	นาข้าว	19,492	83.22
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม	1	-
A301	ไม้ยืนต้นผสม	88	0.38
A302	ยางพารา	12	0.05
A304	ยูคาลิปตัส	24	0.10
A401	ไม้ผลผสม	1	-
A700	โรงเรือนไร่	11	0.05
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	31	0.13
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	2	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	1	-
F	พื้นที่ป่าไม้	1,054	4.50
F200	ป่าผลัดใบหรือสภาพฟื้นฟู	41	0.18
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	1,013	4.32
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	235	1.00
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	22	0.09
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	124	0.53
M201	พื้นที่ลุ่ม	87	0.37
M405	พื้นที่ถม	2	0.01

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,089	4.66
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	182	0.78
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	95	0.41
W201	อ่างเก็บน้ำ	552	2.36
W202	บ่อน้ำในไร่นา	222	0.95
W203	คลองชลประทาน	38	0.16
รวมทั้งหมด		23,423	100.00

ที่มา : จากการคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคึกกิ้ง อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลลี้ มีประชากรรวม 5,150 คน แยกเป็นชาย 2,616 คน เป็นหญิง 2,534 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 137 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,506 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,270 ครัวเรือน หรือร้อยละ 84.33 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียน กรมส่งเสริมการเกษตร 236 ครัวเรือน หรือร้อยละ 15.67 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียด ในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลลี้	1,506	2,616	2,534	5,150
หมู่ที่ 1 คลี้	250	408	391	799
หมู่ที่ 2 โพธิ์	143	276	261	537
หมู่ที่ 3 โฉดนาห้อม	242	372	363	735
หมู่ที่ 4 เตื่อ	187	284	306	590
หมู่ที่ 5 แคน	92	177	187	364
หมู่ที่ 6 ดอนเหมือดแอ่	73	137	135	272
หมู่ที่ 7 คลี้	185	369	297	666
หมู่ที่ 8 โพธิ์น้อย	106	208	219	427
หมู่ที่ 9 โฉดนาห้อม	117	210	191	401
หมู่ที่ 10 หนองศาลา	54	74	87	161
หมู่ที่ 11 ดอนน้ามัย	57	101	97	198

ที่มา : กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ
ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,506	
		100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,270	84.33
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตร ที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	236	15.67

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 23,423 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,506 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 15.55 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 19,679 ไร่ หรือร้อยละ 84.01 ของเนื้อที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 15.50 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,270 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 205,853.94 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 72,577.11 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 101,182.09 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 35,673.37 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 104,671.85 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 36,903.74 บาท ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลลี้	103,490.27	41,853.66	39,292.87	21,217.15	205,853.94	72,577.11	101,182.09	35,673.37
หมู่ที่ 1 คลี้	81,451.61	51,066.67	42,833.33	28,458.06	203,809.68	62,658.84	117,795.70	36,214.88
หมู่ที่ 2 โพธิ์	69,627.97	24,480.51	38,767.02	35,967.01	168,842.50	72,448.78	83,810.17	35,962.18
หมู่ที่ 3 โฉดนาหอม	199,730.16	17,008.47	3,629.63	4,423.28	224,791.53	91,366.88	57,156.08	23,231.18
หมู่ที่ 4 เตื่อ	48,528.17	22,669.01	42,866.20	21,651.41	135,714.79	51,253.99	70,961.27	26,799.20
หมู่ที่ 5 แคน	43,923.08	29,430.77	22,538.46	23,615.38	119,507.69	42,448.09	95,030.77	33,754.10
หมู่ที่ 6 ดอนเหมือดแอ่	77,923.81	58,452.38	86,833.33	26,434.92	249,644.44	85,014.05	127,555.71	43,437.89
หมู่ที่ 7 คลี้	159,557.26	63,374.05	48,177.21	20,035.11	291,143.62	84,567.22	173,958.78	50,529.05
หมู่ที่ 8 โพธิ์น้อย	59,316.46	47,468.35	44,088.61	18,826.58	169,700.00	59,583.56	93,854.43	32,953.33
หมู่ที่ 9 โฉดนาหอม	67,634.02	40,365.98	29,195.88	26,185.57	163,381.44	59,803.77	107,886.60	39,490.57
หมู่ที่ 10 หนองศาลา	133,075.00	76,825.00	42,300.00	20,875.00	273,075.00	75,331.03	124,192.50	34,260.00
หมู่ที่ 11 ดอนอนามัย	135,498.04	100,694.12	99,035.29	9,764.71	344,992.16	149,106.78	96,960.78	41,906.78

ที่มา : กรมการพัฒนชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5B เนื้อที่ 23,423 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลลี้ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,477.7 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลลี้ มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ หนองขาม หนองปลาจ้อย หนองศาลา ห้วยก้ากัวก ห้วยไผ่ และห้วยหลง

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยก้ากัวก

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลลี้ มีจำนวนบ่อน้ำบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 5 หน่วยแผนที่ดิน ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Cni-Cni-f-siA หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินขำนิ และดินขำนิที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 13,533 ไร่ หรือร้อยละ 57.78 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Nad-siA ชุดดินนาตุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,490 ไร่ หรือร้อยละ 23.44 ของเนื้อที่ตำบล

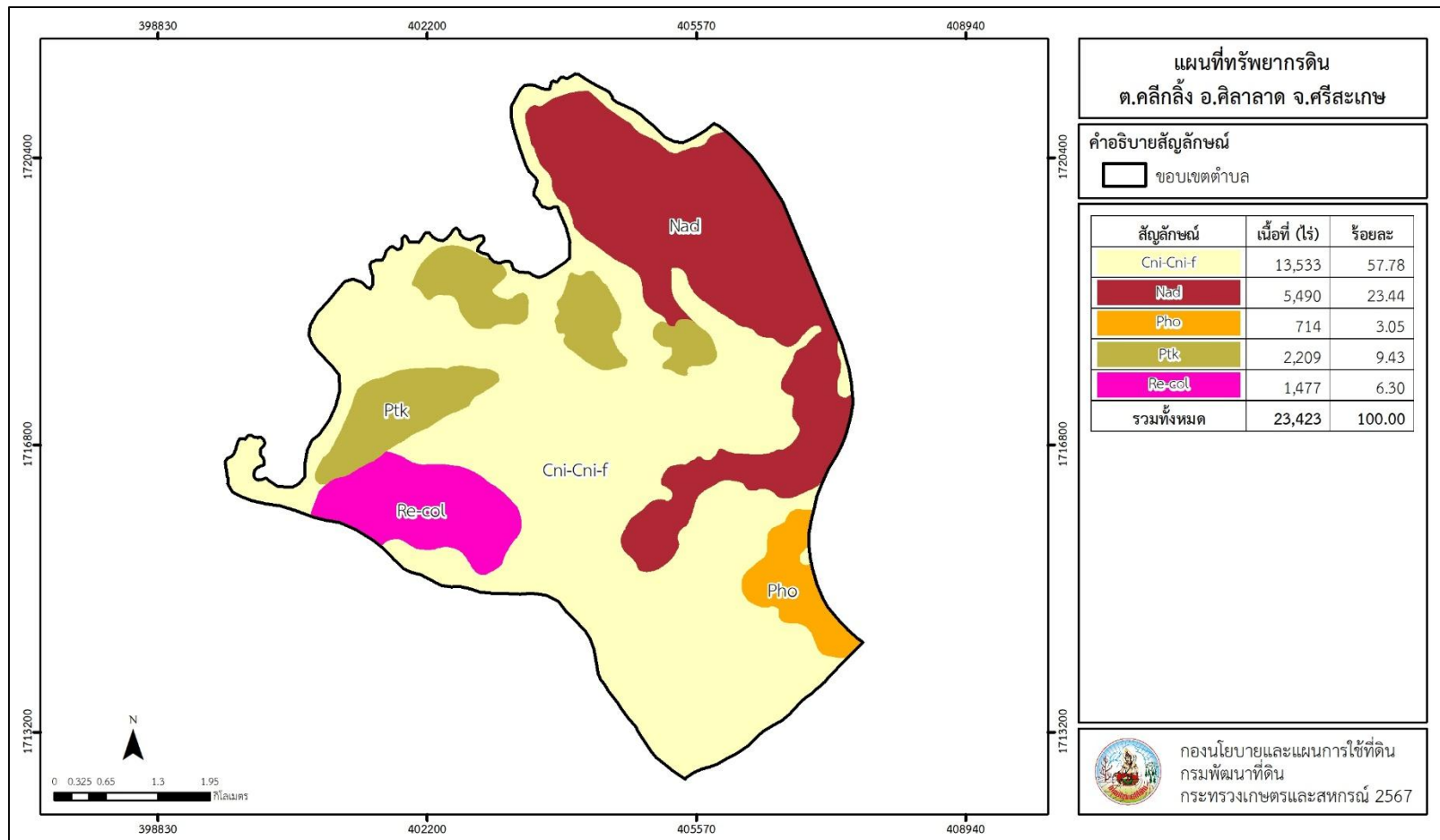
3) หน่วยแผนที่ดิน Re-col-siA ดินร่อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,477 ไร่ หรือร้อยละ 6.30 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Pho-siA ชุดดินพล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 714 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ptk-siB ชุดดินพระทองคำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,209 ไร่ หรือร้อยละ 9.43 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดินตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลคลีกล้วย อำเภอสีลาสา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาด ชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัว เบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการ นำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึก ของ ชั้นจาโร ไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Cni-Cni-f-silA	0-2	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.5-6.0	6.0-6.5	<2	-	13,533	57.78
Nad-sIA	0-2	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	5,490	23.44
Pho-sIA	0-2	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.5-6.0	5.5-6.5	<2	-	714	3.05
Ptk-sIB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	2,209	9.43
Re-col-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.0	<2	-	1,477	6.30
รวมทั้งหมด											23,423	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา : กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลลี้

- 1) ดินเค็ม ดินเป็นกรด-ด่าง
- 2) ดินเสื่อมโทรม
- 3) น้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค
- 4) โรคระบาดต่อพืชและแมลง
- 5) ปัญหาราคาผลผลิตต่ำ

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกรในเขตตำบลลี้ มีความต้องการ ดังนี้

- 1) แก้ปัญหาดินเค็ม ดินเป็นกรด-ด่าง
- 2) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม
- 3) แก้ไขปัญหาแหล่งน้ำต้นทุนไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค
- 4) แก้ไขปัญหาโรคแมลงศัตรูพืช
- 5) แก้ปัญหาราคาสินค้าการเกษตร

จากความต้องการให้ช่วยแก้ปัญหาของชุมชนตำบลลี้ ต่าง ๆ พบว่า

1. จากกรณีดินมีความเป็นกรด-ด่าง ดินเค็ม มีปัญหาด้านพื้นที่เพาะปลูก พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ ในการแก้ไขปัญหา ปรับสภาพความเป็นกรด-ด่าง สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ ได้แจกจ่ายปูนโดโลไมท์ไปยังเกษตรกรที่ต้องการรับบริการและที่มีปัญหาในการเพาะปลูก พร้อมทั้งสนับสนุนการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร (E-Service) ให้แก่เกษตรกรที่มีความสนใจ และส่งเสริมการเพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น

2. กรณีแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม เนื่องจากในพื้นที่ตำบลลี้ ได้มีการเพาะปลูกพืชที่หลากหลาย หลังจากการทำนา ทำให้สภาพดินในพื้นที่เสื่อมโทรมจากการใช้ปุ๋ยเคมีและการใช้เครื่องจักรในพื้นที่มากเกินไป ทำให้ดินเสื่อมสภาพลง สถานีพัฒนาที่ดินได้สนับสนุนการจัดอบรม

การทำปุ๋ยอินทรีย์จาก พด.1 และปุ๋ยอินทรีย์น้ำ จาก พด.2 จะช่วยให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี และจัดอบรมให้ความรู้วิธีการแก้ปัญหาดินยังให้เหมาะสมกับการเพาะปลูกปลอดภัยจากการใช้สารเคมี

3. กรณีแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร การขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการขุดบ่อน้ำโครงการบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่ จากแผนการดำเนินงานที่ผ่านมากรมพัฒนาที่ดินดำเนินการแล้วเสร็จ ปี 2549-2567 เป็นจำนวน 78 บ่อ แต่เนื่องจากสระน้ำบางแห่งมีสภาพตื้นเขินทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ถึงหน้าแล้ง นอกจากนี้เกษตรกรมีความต้องการขุดเจาะบ่อบาดาลสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษได้ประสานเรื่องไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจังหวัดศรีสะเกษ และการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ จัดทำระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลคูมีแผนการดำเนินร่วมกับชลประทาน

4. กรณีโรคและแมลงศัตรูพืช กรมพัฒนาที่ดินได้มีการอบรมให้ความรู้และสาธิตการผลิตน้ำหมักจากสารเร่ง พด.3 พด.7 ประโยชน์สารเร่ง พด.3 เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่เป็นศัตรูกับเชื้อที่เป็นสาเหตุของโรคพืชในดินโดยมีความสามารถในการป้องกัน หรือยับยั้งการเจริญของเชื้อที่ทำให้เกิดโรครากหรือโคนเน่า และเปลี่ยนสภาพธาตุอาหารพืชให้อยู่ในรูปที่เป็นประโยชน์ ประกอบด้วยเชื้อไตรโคเดอร์มา และบาซิลลัส ประโยชน์สารเร่ง พด.7 เป็นกลุ่มเชื้อจุลินทรีย์มีคุณสมบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการหมักและย่อยสลายวัสดุเหลือใช้จากพืชสมุนไพรใน สภาพที่ไม่มีออกซิเจนเพื่อผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยต่าง ๆ หนอนเจาะผลและลำต้น หนอนกระทู้ และหนอนกอ ซึ่งการอบรมดังกล่าวช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ และลดการใช้ยาฆ่าแมลงที่จะส่งผลกระทบต่อผลผลิต

5. การแก้ไขปัญหาหาค่าผลผลิตของสินค้า ต้นทุนสินค้าการเกษตรมีราคาสูง กรมพัฒนาที่ดินได้เข้ามามีส่วนร่วมกับเกษตรกรใน ตำบลลี้ อำเภอลี้ นำโครงการเกษตรอินทรีย์ และการขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS (ข้าว) ออกใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพิ่มมูลค่าทางสินค้าและประกันคุณภาพผลผลิต

ผลจากการจัดทำกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 4 ประการ คือ
  - 1.1 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ
  - 1.2 การเปลี่ยนแปลงของสภาพพื้นที่
  - 1.3 นโยบายของรัฐบาล
  - 1.4 สภาวะเศรษฐกิจโลก
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ
  - 2.1 การเผาไหม้จากมนุษย์
  - 2.2 การขยายตัวของชุมชน
  - 2.3 การเพิ่มของจำนวนประชากร
  - 2.4 การเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ
  - 2.5 ราคาสินค้า
- 3) **สภาวะ (State)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 6 ประการ คือ
  - 3.1 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน
  - 3.2 แหล่งน้ำต้นเงิน
  - 3.3 ราคาต้นทุนของสินค้า
  - 3.4 ราคาผลผลิตตกต่ำ
  - 3.5 ปัญหายาเสพติด
  - 3.6 ปัญหาหนี้สินในครัวเรือน
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 6 ประการ คือ
  - 4.1 ปลูกพืชไม่ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย
  - 4.2 น้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค
  - 4.3 น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
  - 4.4 ปัญหาคุณภาพชีวิต
  - 4.5 ปัญหาสุขภาพ
  - 4.6 ปัญหาหนี้สิน

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบันและอนาคตดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

5.1) ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ

5.2) บ่อตักตะกอน

5.3) ปลุกหญ้าแฝก

พื้นที่ราบ

5.4) ปรับรูปแปลงนา

5.5) บ่อน้ำในไร่นา

5.6) ขุดลอกคลองแหล่งน้ำธรรมชาติ

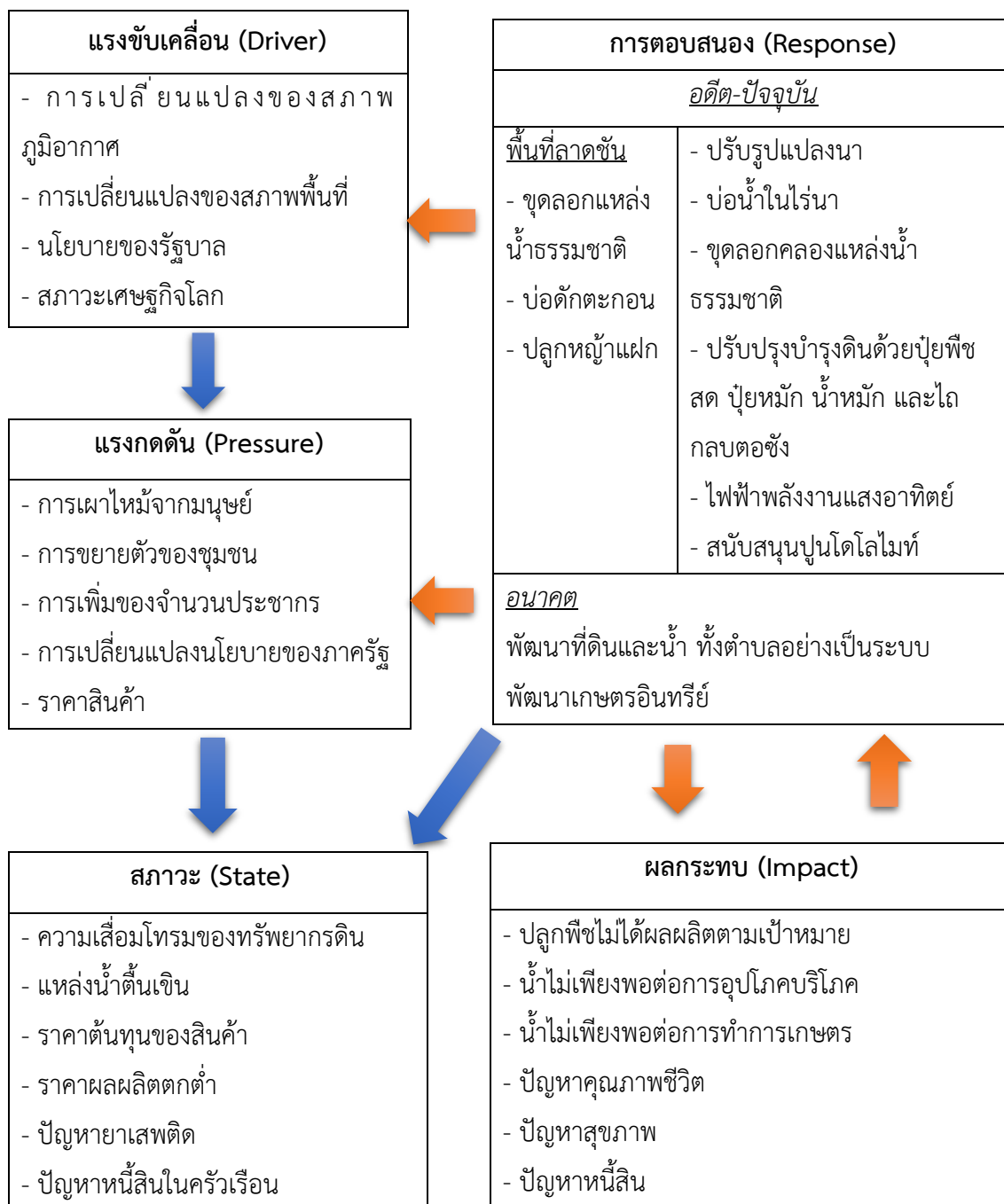
5.7) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และไถกลบตอซัง

5.8) ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

5.9) สนับสนุนปูนโดโลไมท์

อนาคต

- พัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลอย่างเป็นระบบ - พัฒนาเกษตรอินทรีย์ ดังในรูปที่ 4.1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์ โดยระบบ DPSIR ของตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวเหนียวอุบล 2 ข้าวขาวหอมมะลิ105 และข้าวเหนียว กข 6

2) เกษตรผสมผสาน เกษตรกรจะทำเกษตรผสมผสานมีการขุดเจาะน้ำบาดาล สระเก็บน้ำ จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม ซึ่งสามารถปลูกพืชได้เกือบตลอดปี

4.2.2 พื้นที่ดอน

1) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลัง ช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10 - 14 เดือน

2) พืชไร่ ที่นิยมปลูก ได้แก่ ถั่วเขียว พริก หอมแดง กระเทียม

3) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง มะม่วงหิมพานต์

4) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางนา ประดู่ สะแบง

เดือน ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1.ข้าว												
2.เกษตร ผสมผสาน												
บริเวณพื้นที่ดอน												
1.มัน สำปะหลัง												
2.พืชไร่												
3.ไม้ผล												
4.ไม้ยืนต้น												

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลลี้กิ่ง อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ถาวร การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง พริก หอมแดง กระเทียม พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

หน่วยที่ดิน	ข้าว	มันสำปะหลัง	พริก	หอมแดง	กระเทียม	พืชผัก
Cni-Cni-f-siA	S2os	S2os	S2os	S2os	S2s	S2s
Nad-siA	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	N	S2ns
Pho-siA	S3o	S2os	S2os	S2os	S2s	S2s
Ptk-siB	S3o	S2ons	S2ons	S2eons	S2ns	S2ns
Re-col-siA	S2ns	N	S3o	N	N	N

หมายเหตุ : * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 -2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาที่ดินระดับประเทศ ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาที่ดินระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น

ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับการต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน สามารถกำหนดออกเป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้คือพื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมายซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกินมีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำ เขตประมง เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 19,679 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 84.02 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด แตงโม

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง (ประเภทที่2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลักซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 2,667 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 11.39 ของเนื้อที่ตำบล และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางนา สัก ประดู่

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 16,825 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 71.83 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 1 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ยางนา ประดู่ สะแบง

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ กล้วย หอมแดง กระเทียม

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ดาวเรือง

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 1 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.1 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 44 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 32 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์ หญ้าลูซี่

(2) เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรียนที่พบได้แก่ โรงเรียนเลี้ยงไก่ โรงเรียนเลี้ยงโค-กระบือ

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,366 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.83 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,366 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.83 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่างๆ

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,089 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.65 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 299 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.28 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ห้วยหนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 790 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.37 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 235 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ ได้แก่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.5 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 1,054 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

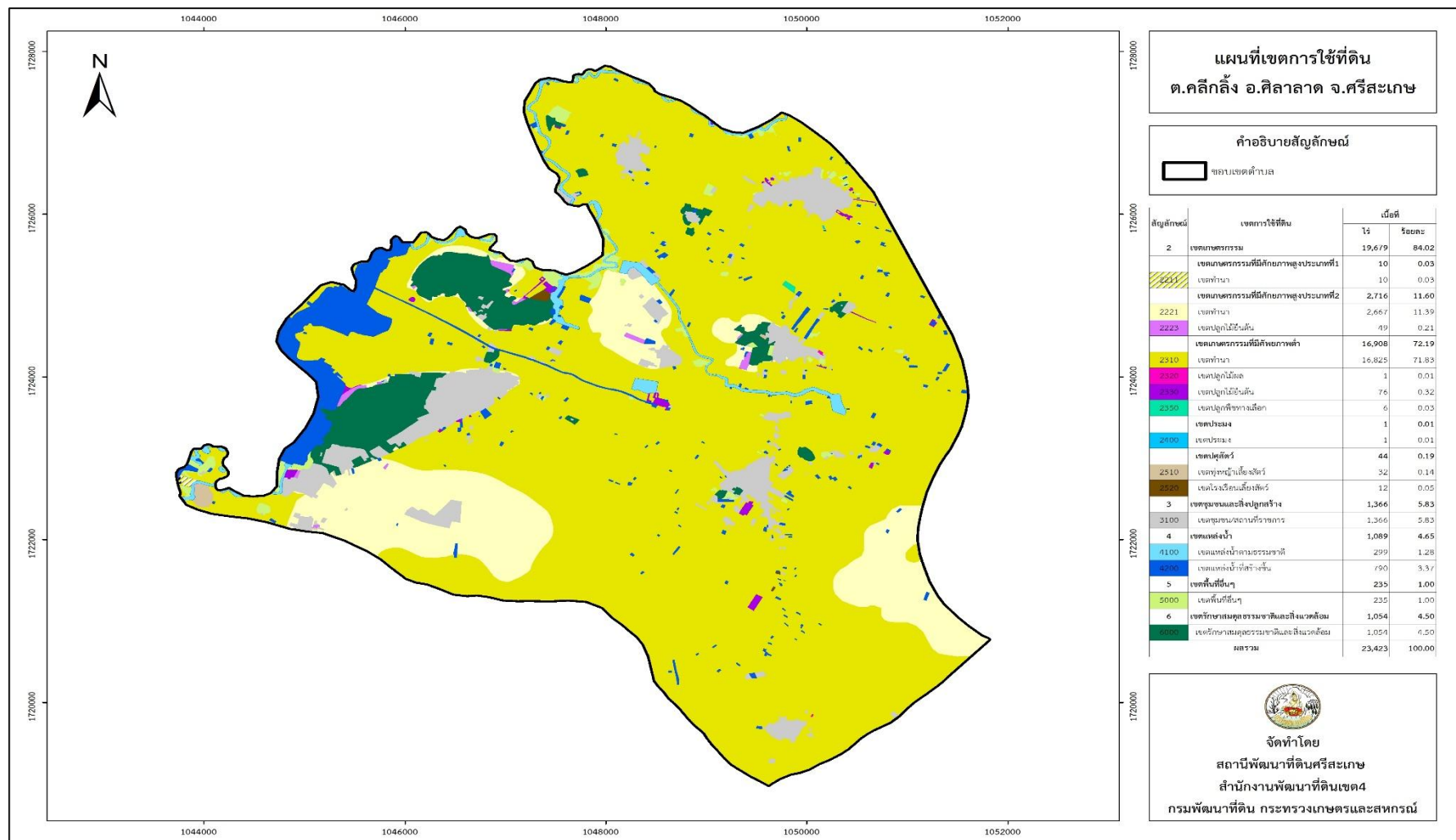
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
1	เขตเกษตรกรรม	19,679	84.02
	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง(ประเภทที่ 1)	10	0.03
2211	เขตทำนา	10	0.03
	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง(ประเภทที่ 2)	2,716	11.60
2221	เขตทำนา	2,667	11.39
2223	เขตปลูกไม้ยืนต้น	49	0.21
	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพต่ำ	16,908	72.19
2310	เขตทำนา	16,825	71.83
2320	เขตปลูกไม้ผล	1	0.01
2330	เขตปลูกไม้ยืนต้น	76	0.32
2350	เขตปลูกพืชทางเลือก	6	0.03
	เขตประมง	1	0.01
2400	เขตประมง	1	0.01
	เขตปศุสัตว์	44	0.19
2510	เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	32	0.14
2520	เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	12	0.05
2	เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,366	5.83
3100	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,366	5.83
3	เขตแหล่งน้ำ	1,089	4.65
4100	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	299	1.28
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	790	3.37
4	เขตพื้นที่อื่นๆ	235	1.00
5000	เขตพื้นที่อื่น ๆ	235	1.00
5	เขตรักษาสมดุลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1,054	4.50
6000	เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1,054	4.50
	รวมทั้งหมด	23,423	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดินตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดศรีสะเกษ

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลลี้ลิ่ง อำเภอศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆและงบประมาณ ที่จะดำเนินการ ปีงบประมาณ 2568-2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลลี้ลิ่ง เสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลี้ลิ่ง เพื่อมีมติให้ความเห็นชอบร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ เสนอกิจกรรม โครงการ เป้าหมายและงบประมาณ รายงานต่อไปยังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

7.2.1 เขตเกษตรกรรม

1) **ดินขาดความอุดมสมบูรณ์** มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

(1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ และพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี

(2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

(3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินกรด-ด่าง ด้วยปูนโดโลไมท์

(4) การบริหารจัดการดินและวิเคราะห์ดินทางห้องปฏิบัติการ

(5) จัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

2) **การชะล้างพังทลายของดิน** มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

(1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ

(2) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) พื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (2) โครงการบริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

(2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรจังหวัด)

2) เขตปศุสัตว์

พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านปศุสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

3) เขตประมง

ส่งเสริมและพัฒนาพื้นเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ตำบลลี้ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2567 ได้มีความต้องการดำเนินการแก้ปัญหาเกี่ยวกับดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ แปลงเกษตรไม่มีทางสาธารณประโยชน์ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลลี้ ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม 2) น้ำท่วมขังภายในชุมชน 3) ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืช ปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม ในกรณีดินเสื่อมโทรม

จากปัญหาความเสื่อมโทรมของพื้นที่ตำบลลี้ เกิดจากปัญหา ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ จากการวิเคราะห์ระดับการชะล้างพังทลายของดินของตำบลลี้ ซึ่งมีเนื้อที่รวม 23,423 ไร่ พบว่า

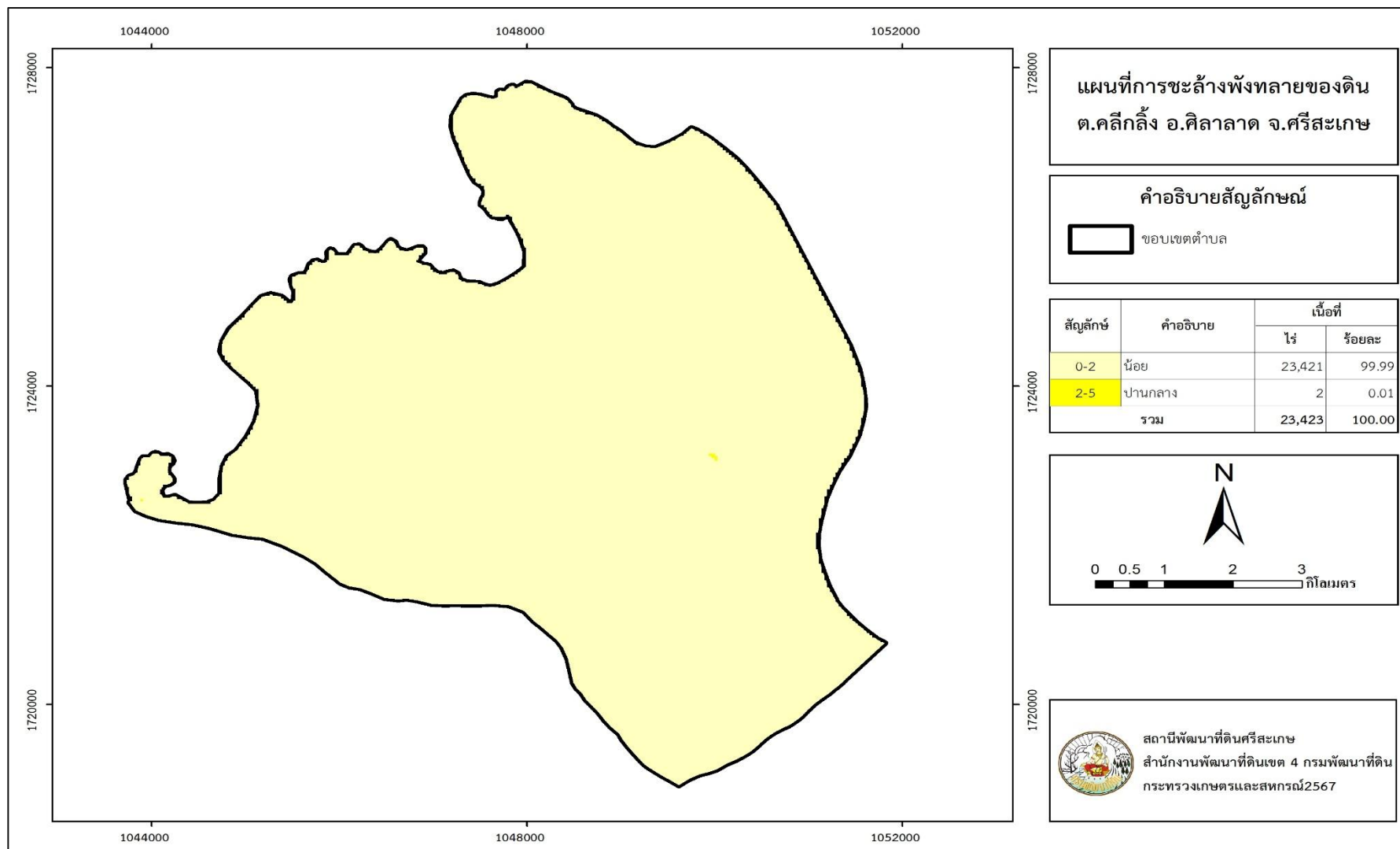

การชะล้างพังทลายของดิน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2 ไร่ ร้อยละ 0.01 เปอร์เซ็นต์ การชะล้างพังทลายของดิน 0-2 มีเนื้อที่ 23,421 ไร่ ร้อยละ 99.99 เปอร์เซ็นต์ (ดังรูปที่ 7-1)

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้นจะรวมถึง ขาดความรู้การจัดการดิน การเข้าใจถึงการปรับปรุงดินให้ถูกวิธี เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมีที่มากเกินไป ทำให้โครงสร้างของดินขาดความอุดมสมบูรณ์

สำหรับปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ชุมชน เนื่องจากมีประชากรเพิ่มมากขึ้นทำให้มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น การทับถมของตะกอนดินแหล่งน้ำจนตื้นเขิน ไม่มีพื้นที่รับน้ำที่ท่วมขัง การจัดการน้ำภายในตำบล การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะสรุปได้ว่ามี 3 ประการ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองระบายน้ำ (2) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ (3) ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า **“การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ปัญหการขาดแคลนน้ำทั้งตำบลคลีลิ่ง ได้โดยสิ้นเชิง การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานสามารถสร้างเสถียรภาพในการบริหารจัดการน้ำได้โดยสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนผลผลิตได้”**

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลีกล้วย อำเภอสีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.เขตทำนา เนื้อที่ 19,502 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,585,000
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	150,000
	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	35,000
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	75,000
	1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	975,000
	1.5 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	200,000
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	150,000
	1.7 โครงการสาธิตการทำ การใช้ปุ๋ยหมัก	-
	2. การบริหารจัดการน้ำ	760,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	460,000
	2.2 โครงการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	300,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,000,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	500,000
	3.2 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	500,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
2.เขตเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม เนื้อที่ 6 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,585,000
3.เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 125 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	150,000
4.เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1 ไร่	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	35,000
	1.3 การพัฒนาภูมิทัศน์เกษตรการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	75,000
	1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	975,000
	1.5 การรณรงค์เฝ้าติดตาม	200,000
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	150,000
	1.7 โครงการสาธิตการทำ การใช้ปุ๋ยหมัก	-
	2. การบริหารจัดการน้ำ	1,540,000
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	1,040,000
	2.2 โครงการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	500,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,200,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	1,200,000
รวมเขตเกษตรกรรม	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	5,387,500
	2.การบริหารจัดการน้ำ	2,300,000
	3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	2,200,000
รวมเขตเกษตรกรรม	รวมแผนงาน/โครงการ	9,887,500

ตารางที่ 7-2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ
1.เขตเกษตรกรรม เนื้อที่ 19,679 ไร่ 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 19,502 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 125 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1 ไร่ 1.4 เขตเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม เนื้อที่ 6 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/องค์การบริหารส่วนตำบลลี้) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร เครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 2) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 3) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือกและเกษตรผสมผสาน (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 4) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 5) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 6) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 7) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 8) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 9) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร) 10) โครงการสนับสนุนการผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักงานเกษตรจังหวัด) 11) โครงการพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน)
1.6 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 44 ไร่	1) โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านปศุสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)
1.7 เขตประมง เนื้อที่ 1 ไร่	1) ส่งเสริมและพัฒนาพื้นเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัด)
2. เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,089 ไร่	1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน)

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลลี้ลิ่ง อำเภอศีลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (พ.ศ.2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	ปีงบประมาณ					รวม	ปีงบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	1.การปรับปรุงบำรุงดิน		2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตเกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	150,000	พด.
เขตทำนา,พืชไร่	1.2 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืช ปุ๋ยสด	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000	35,000	พด.
เขตทำนา,พืชไร่ ,ไม้ผล	1.3 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สาร อินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	3	2	2	2	2	11	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
เขตทำนา, พืชไร่,ไม้ผล	1.4 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ย อินทรีย์	กลุ่ม	-	-	1	1	1	3	-	-	325,000	325,000	325,000	975,000	พด.
เขตทำนา, พืชไร่,ไม้ผล	1.5 การรณรงค์เฝ้ากลบ ตอซัง	ไร่	100	100	100	100	100	500	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	200,000	พด.
เขตทำนา	1.6 ส่งเสริมการปรับปรุง ดินกรด	ไร่	40	40	40	40	40	200	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	150,000	พด.
เขตทำนา, พืชไร่,ไม้ผล	1.7 โครงการสาธิตการทำ การใช้ปุ๋ยหมัก	ตัน	30	30	30	30	30	150	-	-	-	-	-	-	พด.

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	ปีงบประมาณ					รวม	ปีงบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
เขตเกษตรกรรม	2..การบริหารจัดการน้ำ		2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	3	2	5	5	5	20	60,000	40,000	100,000	100,000	100,000	400,000	พต.
	2.2 โครงการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	ไร่	-	-	200	-	-	200	-	-	500,000	-	-	500,000	พต.
เขตเกษตรกรรม, เขตแหล่งน้ำ	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลาย ของดิน														พต.
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พต.
เขตนาข้าว	4.การจัดระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ														
	4.1 โครงการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	1,500,000	พต.

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- _____. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 พฤษภาคม 2567.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2566. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 1 มิถุนายน 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>, 15 พฤษภาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2567 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ดันศิริ และคำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลลี้. 2567. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. แหล่งที่มา: <http://www.khaotor.go.th/vision.html>, 1 พฤษภาคม 2567.

คณะผู้จัดทำ

นายสาคร เหมือนตา	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ
นางสาวสุปราณี ตันจาน	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติงาน
นายธีระศักดิ์ สุดดี	พนักงานขับเคลื่อนเครื่องจักรกลขนาดกลาง
นางสาวอาภาพร พลธรรม	นักวิชาการเกษตร
นางสาวศศิธร สดไธสง	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ ต.หนองไผ่ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 3300

โทร 045-814642

E-mail ssk01@ldd.go.th